

Naturskyddsföreningen Kristianstad och Bromölla

Årsberättelse för år 2022

Naturskyddsföreningen Kristianstad och Bromöllas styrelse redogör härmed för föreningens 101:e verksamhetsår:

Styrelsen har bestått av följande personer:

Valda för år 2022:

Ordförande och firmatecknare:

Rune Stenholm Jakobsen

Kassör och firmatecknare:

Anders Johansson

Övriga styrelseledamöter:

Valda för år 2022:

Christer Neideman

Anders Sigfridsson

AnnaMaja Lindblom

Marzia Nekzad

Ola Svensson

Valda för år 2022 – 2023

Karin Bergendal (ansv. medlemsregister)

Patrik Björkman

Hanan Alkhuder (bitr. kassör)

Anita Gunnarsson

Åsa Jidebom

Revisorer

Glenn Nilsson

Bertil Troberg

Revisorssuppleanter

Sven Birkedal

Agnetha Björklund

Valberedning

Lena Grollmuss och Åsa Jakobsson

Funktioner inom styrelsen

Vice ordförande

Anita Gunnarsson

Sekreterare

Anders Sigfridsson

Postmottagare	Rune Stenholm Jakobsen och fr o m 15 aug Anita Gunnarsson
Utbildningsansvarig	Ola Svensson
Ansvariga för hemsidan	Ola Svensson och Rune Stenholm Jakobsen
Ansvarig för medlemsregister	Karin Bergendal
Biträdande kassör	Hanan Alkhuder
Ombud för länsstämman	Hanan Alkhuder, Åsa Jidebom, Rune Stenholm Jakobsen, Marzia Nekzad
Utforma remissvar (förslag till remissvar delges hela styrelsen för beslut)	Anders Johansson som kan ta hjälp av Mikael Ulvholt, Hanan Alkhuder, Åsa Jidebom, Christer Neideman, Marzia Nekzad och Ola Svensson
Programbladsansvarig	AnnaMaja Lindblom och Marzia Nekzad
Utbildningsansvarig och kontaktperson för Studieförbundet	Ola Svensson
Ansvarig för verksamhetsberättelsen	Anders Sigfridsson och Anita Gunnarsson
Ansvariga för att välkomna nya medlemmar	Karin Bergendal och Rune Stenholm Jakobsen
Ansvariga för Facebooksidan	Hanan Alkhuder, AnnaMaja Lindblom, Marzia Nekzad och Rune Stenholm Jakobsen
Ansvar för att kalla till sammanträden och skriva dagordningar och protokoll	Anders Sigfridsson
Ansvar för att leda styrelsemöten	Rune Stenholm Jakobsen (som tillfälligt kan delegera denna uppgift)
Ansvar för att rapportera årsmötes-	Rune Stenholm Jakobsen.

handlingar mm till riksföreningen

Ansvar för att söka kommunala bidrag från Kristianstads och Bromölla kommuner

Anders Johansson med assistans av Rune Stenholm Jakobsen.

MEDLEMSSTATISTIK

Enligt Riksföreningens uppgifter hade vår krets 824 fullbetalande medlemmar, 340 familjemedlemmar, i allt 1165 medlemmar under 2022.

EKONOMI

Det gångna året har kretsen mottagit gåvor och bidrag. Det kommunala bidraget var på 6 000 kronor, medlemsåterbäringen från SNF på 20 060 kronor, från Kristianstads Renhållning (pant) 18 410 kronor och Tranvårdar 1 400 kronor. Studiefremjandet bidrog tacksamt med 6610 kronor för Framtidsveckan.

Största utgiftsposten har varit trycksaker på 19 810 kronor för programutskick mm. Kostnaden för aktiviteter slutade på 18 969 kronor och här ingår bl.a Klädbytare dagen (6 057 kr), Rikskonferensen i Mora (4 556 kr), Framtidsveckan (6 610 kr) och en föreläsning (1 250 kr). Övriga utgifter (5 293 kr) innehåller avgifter, porto, reseersättningar, kontorsmaterial. Övriga intäkter (8 455 kr) består av återbetalning från Miljömatematik AB och Studiefremjandet. Föreningen ingick ett Sponsrings-avtal om GPS-stork på 10 000 kronor.

Årets resultat för 2022 slutade på minus 4194,87 kronor.

STUDIECIRKLAR/ARBETSGRUPPER

Remissgruppen

Remissgruppen har utgjorts av styrelseledamöterna. Anders Johansson har skrivit kretsens remissvar. Dessa redogörs för under rubriken ”Samråd, remisser mm” längre fram i årsberättelsen.

Floravårdsgruppen

Under vinterhalvåret genomfördes inomhusmöten varannan vecka i Studiefremjandets lokal. Underlaget utgjordes delvis av ”Växtvärldens uppkomst och utveckling” (L.O Björn m fl) men också en fördjupning i en skrift från Artdatabanken angående hotade arters tillstånd och trender. Ett par av tillfällena ägnades åt identifiering av ett antal Salix arter.

Inplanerade floravandringar genomfördes enligt plan i Norra Lingenäset, Tosteberga ängar, Åraslöv mosse, Ivö klack, Edenryd och Östra Sand i Åhus. Två vandringar genomfördes i regi av Svenska Botaniska Föreningen i Mosslanda och golfbanan i Åhus.

Anders Johansson

Klimatverkstad

Christer Neideman och Rune Stenholm Jakobsen håller i denna studiecirkel som är ett samarbete med FN-föreningen och Fridays For Future. Klimatverkstad är öppen för icke-medlemmar. Syftet är att trycka på klimatarbetet lokalt genom att undersöka problem och lösningar. Klimatverkstad har varit en grund för gemensam opinionsyttring. Syftet är numera också att vara ett forum för organisationerna mellan samrådsmötena. Vi har träffats 7 gånger under 2022 samt haft ett öppet möte på våren. Ett stort arbete var Partienkäten inför valet. Resultatet finns att läsa på hemsidan, liksom flera insändare. Vi har 19 medlemmar på maillistan och är ca 7-10 personer som deltar på varje träff.

Handla Miljövänligt-gruppen

Handla Miljövänligt-gruppen har utökats under året och nio personer finns på sändlistan. Vi har genomfört flera aktiviteter och har flera på gång inför det kommande året. Vi har ett bra samarbete med kommunkontoret och Hälsoträdgården i Kristianstad.

FÖREDRAG, EXKURSIONER M.M.

Samtliga aktiviteter är i samarbete med Studiefrämjandet

Under 2022 tvingades vi ställa in svampexkursionen i september p.g.a. torka samt sydagen i april p.g.a. att kursarrangören fick ändrade förutsättningar och Byte av julpynt-aktiviteten som var tänkt att vi skulle ha vid en planerad aktivitet i Hälsoträdgården vilken ställdes in. Inga andra planerade aktiviteter ställdes in.

Örndag vid Tosteberga hamn 23 januari

Örndagen var mulen, mild men råkall. Cirka 100 personer letade sig till hamnplanen under förmiddagens lopp och det fanns hela tiden havsörnar att titta på vid örnateln. Nils Waldemarsson från Fågelklubben och Christer Neideman från Naturskyddsföreningen berättade om örnarna och hoten mot dem. Örnarna var får 100 år sedan hotade av utrotning beroende på förföljelse från jägare. Efter fridlysning ökade de men utsattes på 1960- och 1970-talet för förgiftning med DDT, PCB, kvicksilver mm. När de värsta miljögifterna förbjöds och örnarna hjälpts med vintermatning för att hjälpa ungfågarna att överleva ökade bägge örnarterna. Idag har både havsörn och kungsörn återvänt som häckfåglar till Skåne, men havsörnarna lyckas betydligt bättre än kungsörnarna med häckningen. Som mest sågs 16 havsörnar runt utfodringsplatsen varav de flesta var bruna eller brunspräckliga ungfåglar, men några gånger sågs också en ljusare vitstjärtad och gulnäbbad gammal havsörn.

Christer Neideman

Presentation av Klimatverkstaden, torsdagen den 24 februari

Presentation Klimatverkstadens arbete. Klimatverkstad har varit produktiva och här visade vi upp vårt viktiga arbete.

Vinterfågel vid Skräbeån, lördagen 26 februari

Cirka 20 deltagare följde med på en tur längs med Skräbeån, från kvarnen i Nymölla ut till kusten. Vandringen leddes av fågelklubbens ordförande Nils Waldermansson. Samarbeta med Skånes Fågelklubb.

Christer Neideman

Fika för nyfikna och engagerade, söndag 27 februari

Till träffen kom fyra nya personer och Rune Stenholm Jakobsen, Anders Jonsson och Anders Sigfridsson berättade om föreningens verksamhet inklusive något om vad som ingår i styrelsearbetet. Nya ansikten dök upp vilket måste sägas vara ett bra resultat av målet med aktiviteten.

Rune Stenholm Jakobsen

Årsmöte onsdag 9 mars

Årsmötet hölls i Studiefremjandets lokal. Utöver årsmötet talade kommunekolog Ulrika Hedlund på ett intressant och givande sätt om sitt arbete i Kristianstads kommun.

Karin Bergendal

Wood Wide Web

Två åhörare fick ta del av svampkonsulent Margrethe Brynolfs föredrag om all nytta svamparna gör under jordytan. Hon berättade bl a om svampars förmåga att läka skadade ekosystem och om hur svamparnas mycel bidrar till trädens närings- och vattenförsörjning samt bidrar till nerbrytning av lagrat kol.

Karin Bergendal

Tranbuss till Pulken 3 april

Fyrtio förhandsanmälda steg på Tranbussen vid naturum. Turen gick först till gårdsbutiken i Viby där flera storkar låg ner i bona och tycktes ha börjat ruva redan. Christer Neideman berättade om storkprojektet och om Vibystorkarna och plötsligt landade ännu en stork på boet vid gårdsbutiken. Ankomsten följdes av näbbklapper och parning.

Vi fortsatte till Pulken och Evert Valfridsson berättade under tiden om tranorna och deras ”bed and breakfast” vid Pulken. När bussen släppt av oss hade vi en och en halv timme på oss att njuta av synen och ljudet av de tusentals rastande tranorna. Kvällen innan hade 10100 tranor räknats in och under tiden vi var på plats landade ytterligare några hundra tranor som kanske på morgonen flugit från Tyskland med sikte på Pulken. Som vanligt fanns det också gott om änder av olika slag: gräs-, bläs-, sked-, snatter-, gravand och kricka. Dessutom såg vi två storkar och smådopping, så turen var lyckad!

Christer Neideman

Vandring längs Verkeån söndagen den 24 april

Kl. 10 samlades sju personer på rastplats Piratens parkering för att vandra på Brösarps norra backar och längs Verkeån. En av dessa var Jonas Fransson, som ledde vandringen. Vädret var ganska molnigt och kyligt, och det blåste en påtaglig nordostlig vind.

För att vi inte skulle bli så utsatta för vinden föreslog Jonas att vi skulle starta vandringen från Glimmebodagården, så då körde vi dit och påbörjade vandringen därifrån. Där gick vi i en dal

med al som dominerande trädslag, där vi såg vitsippor, gulsippor, gullpudra och desmeknopp, och hörde gransångare och gärdsmyg sjunga. Vi såg också blommande kabbleka intill en bäck. Snart kom vi ut på betesmark, så vi fick mer utsikt. Här såg vi flera glador, en ormvråk, en stork och stenskvätta.

Snart kom vi fram till Verkeån, som vi följde en bit. Här hann några av oss se en kungsfiskare. Vi lämnade snart Verkeån, och gick brant uppför på betesmarken, där det nästan hela tiden visade sig kaniner. Här fick vi också se en helsvart huggorm som solade sig intill en buske. Den sista delen av vandringen var på den stig som vi inledde vandringen på.

Till sist intog vi fika vid Glimmebodagården.

Anders Sigfridsson

Floravandring Norra och Södra Lingenäset tisdagen den 3 maj

Tolv deltagare. Vandringen leddes av Anders Johansson och Kjell-Arne Olsson. Deltagarna fick se bl.a. vårärt, tvåblad, gulsippa, mycket vätteros och höra bl.a. svarthätta, grönsångare och storspov.

Anders Johansson

Medverkan vid vårbasar i Tivoliparken onsdag t o m fredag 4 - 6 maj

Ett stort antal besökare passerade vårt byta trädgårdsredskapsbord vid Hälsoträdgårdens vårbasar. Flera redskap bytte ägare. En knivslipare från Alex Finmekaniska var med oss alla tre dagarna och erbjöd knivslipning till reducerat pris.

Anna-Maja Lindblom

Vandring längs Arkelstorpsviken lördagen den 14 maj

Tio personer deltog vid vandring längs Arkelstorpsvikens södra del. Vandringen leddes av Mari Graneskog och Henric Djerf från Höghskolan. Särskilt intressant var en nyligen anlagd våtmark/damm, som kommer att minska tillförseln av näringsämnen fosfor och kväve till Oppmannasjön.

Karin Bergendal

Bioblitz söndagen den 22 maj

Denna aktivitet arrangerades av Naturum och vi deltog blott. Det var bioblitz vid Revhaken, Åhus, med fokus på fisk och livet under ytan. Många vattenarter hittades. Experter var där och berättade om fynden. Mest var det barnfamiljer som kom.

Rune Stenholm Jakobsen

Floravandring Tosteberga Ängar onsdagen den 25 maj

Ca 15 personer deltog. En vandring i ett gammalt jordbrukslandskap där bl.a. bete kommit att prägla området. Våta sänkor, torra höjdparter på den kalkrika grunden ger förutsättningar för en rik flora. Baksippor, majviva, flera orkidéer, fältnocka, brudbröd mm kunde beskådas.

Anders Johansson

Tivoliparken torsdagen den 26 maj

Årets vandring på Kristi Himmelfärds Dag samlade i år sju personer. Vi konstaterade bl.a. att parken har fått flera nya trädslag.

Karin Bergendal

Floravandring vid Åraslövs mosse måndagen 6 juni

Tjugo deltagare samlades denna nationaldagsafton för att beskåda den vackra floran i vår grannkommuns bästa rikkärr. Under ledning av Kjell-Arne Olsson vandrade vi genom lövskog och fuktig blandskog för att nå det öppna rikkärret, med sin speciella flora. Och vi belönades med att se flera vackra orkidéarter i blom. Grönvit nattviol och tvåblad hittade vi enstaka av redan innan vi nådde rikkärret. Ute i rikkärret lyste de sällsynta vaxnycklarna vita och syntes på långt håll. Det fanns också mer färgglada ängsnycklar, och jungfru Marie nycklar även om de senare bara var i knopp. Slutligen lyckade vi även hitta ett enda flugblomster. Vi såg förstås mycket annat också t ex kransrams och klasefibbla, och vi fick också höra det intensiva tiggandet från större hackspettungarna i ett bo som vi passerade.

Christer Neideman

Ringmärkning av storkungar i Viby lördagen 11 juni

Cirka 40 personer fick se några av storkungarna i Viby ringmärkas av Anders Ekdal. Vice projektledaren i Storkprojektet Britta Levin berättade tillsammans med Evert Valfridsson från Fågelklubben om storkarna och om storkprojektet. Vi fick först se den ensamma ungen i storkboet ovanpå gårdsbutiken bli ringmärkt. Honan i detta paret fyller i år 30 år! I nästa bo ringmärktes också en unge vilken visades för de som kommit lite senare. I det tredje boet på gården fanns tre ungar och på granngården ett bo med två ungar. Sammanlagt fanns alltså fyra par med sju ungar i Viby, vilket är ett bra häckningsresultat.

Christer Neideman

Vilda blommornas dag på Mosslunda söndagen 19 juni

Dagen började med regn så vi blev bara fem som under ledning av Anders Johansson från Floravårdsgruppen letade efter växter på Mosslunda.

Men vi fick se många vackra blommor: Jungfru Marie nycklar och nattvioler blommade fint och vi hittade några exemplar av granspira. Dessutom massor av andra örter och gräs och halvgräs.

Christer Neideman

De vilda blommornas dag på golfbanan i Åhus söndagen den 19 juni 2022

Vi var 17 personer som under Kjell-Arne Olssons ledning gick en runda på golfbanan. Det hade regnat sedan tidigt på morgonen och regnade fortfarande lätt. Eftersom det hade regnat ovanligt mycket sedan i maj, var växtligheten ovanligt högvuxen. Vi gick först västerut, och Kjell-Arne kunde strax visa på pukvete och blåeld, karaktärsväxter för Åhus. Där växte också vädtklint, som dock inte var i blom än. Lite längre fram blev vi visade bl.a. luddlosta, jordklöver och humlelusern. En rosett av mycket stora blad bestämde Kjell-Arne till praktkungsljus. På en vall av näringsrik jord fick vi se bl.a. hamnsenap, dillsenap (stillfrö), krustistel (så mörk och kraftig att den var lite svår att känna igen), och på en annan jordvall såg vi volgasenap och taggsallat. I skogen här växte mycket kaprifol. Längre västerut passerade vi många fältsippor, som nu var utblommade, men lätt igenkännliga på fruktställningarna.

Så kom vi ut på de trädlösa ytorna längst västerut på golfbanan. Här tog vi en rejäl titt på ”Kjell-Arnes håla”, en liten sänka, som uppstått för att man tagit sand till uppbyggnad av greener och tees, och där man transplanterat grässvål från det område där bowlinghallen nu ligger. Där fanns nämligen det mycket sällsynta växtsamhället sandstapp, som på detta sätt

räddades. Här kunde vi se de för sandstjäpp typiska arterna sandnejlika och tofsäxing. Där var också rikligt med gul fetknopp. På vägen tillbaka bjöds vi på korv och kaffe i en kiosk. Den traditionella tipsrundan ställdes in p.g.a. regnet.

Anders Sigfridsson

Floravandring vid Ivö klack onsdagen 6 juli

Nitton personer floravandrade vid Ivö klack under ledning av Anders Johansson och Kjell-Arne Olsson från Floravårdsgruppen. Det var fint väder och fin blomning av t ex kärrknipprot nere i kaolinbrottet. I skogen hittade vi t ex trolldruva, stor häxört och tibast. Flera bohål av den sällsynta mullvadssyrsan kunde också identifieras.

Anders Johansson

Floravandring vid Edenryd-Krogstorp tisdagen den 26 juli 2022

Tolv personer vandrade längs stranden och såg bl.a. strandaster, smultronklöver och nässelsnärja. Inne på betesmarken hittades bl.a. bunge, dvärgarun och kotula.

Anders Johansson

Floravandring vid Östra Sand i Åhus onsdagen den 10 augusti 2022

18 personer samlades på parkeringen vid skjutfältsgränsen för att beskåda floran på skjutfältet. En av dem var Kjell-Arne Olsson som guidade. Vädret var perfekt, drygt 20 grader, soligt och vindstilla.

Det första Kjell-Arne visade oss var ett litet bestånd av tovsippa, som säkert spritt sig från någon trädgård. Vi gick vidare in i tallskogen, där det växte mycket ängskovall. Vi såg många exemplar av orkidén skogsknipprot, några upp emot meterhöga. Vad vi framför allt skulle se, och snart hittade var pyrolaararter, ryl och tallört. Pyrolaarterna vi hittade var grönpyrola, björkpyrola (vanligast) och ögonpyrola. Tallörten var av den minst vanliga arten, kal tallört. Strax innan vi lämnade skogen såg vi också knärot, en mycket liten orkidé.

Vi gick norrut och kom ut på öppen mark, där det var det mycket sällsynta växtsamhället sandstjäpp. Vi såg snart också karaktärsarter för detta som sandnejlika (som i stort sett var utblommad) och tofsäxing. Här fanns förstås också Åhus' karaktärsväxt, pukvetet, som dock i stort sett var utblommad. Så småningom såg vi också några döda plantor av grådådra.

Vi drog oss ner mot stranden, där vi såg mycket marviol och mållor, t.ex. spjutmålla och strandmålla. Här fick vi också se några plantor av spjutskråp. Här slog vi oss ner och intog medhavd fika, och sedan återstod bara att gå tillbaka till parkeringen.

Anders Sigfridsson

Naturutflykt med Urbana Hembygdsgården lördagen den 13 augusti 2022

Lör 13 aug Naturutflykt med Urbana hembygdsgård. 1 deltagare utöver Rune Stenholm Jakobsen som ledde utflykten. Vi gick en promenad genom Gamlegården och pratade om parkmiljön och närheten till Näsby fält. Lärdom är att denna typ av utflykter måste anordnas tillsammans med någon av de många lokala föreningarna för invandrare. Denna gång kan vi bara konstatera att spridningen till relevanta grupper inte hade fungerat.

Rune Stenholm Jakobsen

Räddningen kommer till Kristianstad – så enkelt är det att lösa klimatkrisen. Torsdag 18 augusti

Samarrangemang med Fridays For Future. Cirka 100 deltagare lyssnade på ett intressant och underhållande föredrag av Johan Ehrenberg. Föredragets undertitel var: ett enkelt program för att lösa klimatkrisen – här och nu. Lösningen ligger enligt Ehrenberg i solet. Vi fick bl a lära oss att solen producerar 120 000 TW att jämföra med att hela civilisationen förbrukar 18 TW. Och att IEA (Internationella Energy Agency, enl. JE en konservativ amerikans tankesmedja som historisk stött fossil energi) utifrån en ny rapport konstaterat att mänskligheten har, tack vare solet, aldrig haft ett så billigt sätt att tillverka el som i dag - eller ett lika rent sätt. Om all el som produceras i dag i Sverige skulle produceras med solet skulle det räcka att 0,4 %, av Sveriges yta skulle täckas med solceller. För Kristianstads kommun skulle det motsvara 5 km². Anledningen till motstånd från etablissemang mot solet är att solet ger egenmakt. I Sverige har politikerna, genom energiöverenskommelsen 2015, stoppat utvecklingen av solet i anläggningar över 256 kW vilket gör att det inte är lönsamt för företag (t ex IKEA, ICA, Konsum) att producera sin egen el med hjälp av solet. Det blev fortsatt lönsamt bara för villaägaren dvs de som producerar mindre än 256 kW. Hela föreläsningen finns som pod. Sök på Räddningen – en föreläsning av Johan Ehrenberg.

Anita Gunnarsson

Tivoliparkens träd i sensommarskrud, lördagen den 20 augusti

I aktiviteten deltog fyra personer.

Karin Bergendal

Invigning av naturreservatet Södra Äspet lördagen 27 augusti

Vi var 22 personer som samlades vid Vantamannavägens parkering för att lära oss lite om det nya reservatet. Dag Gerell, ekolog vid Vattenriket, berättade om reservatet som består av två delar. Den ena delen ligger längre norrut vid Glansabovägen och Mästers väg och har rikare flora, vilket troligen beror på mer kalkhaltig sand. Den södra delen som vi befann oss i är näringsfattigare, men den glesa tallskogen är ändå viktig för de arter som behöver värme och områden med naken sand. Dag visade oss de båda arterna av myrlejon som är vanligast i vår trakt: fläckig myrlejonslända som oftast lägger sin sandgrop så den är skyddad mot vind och nederbörd, och liten myrlejonslända som lägger fångstgropen i mer öppen terräng. Vi kunde faktiskt tydligt se skillnad på larverna (myrlejonen) genom att den fläckiga arten var mycket mörkare i färgen jämfört med liten myrlejonslända. Vi fick också se talticka och diskutera hur tallskogen kan skötas för att gynna insektslivet. Efteråt kunde vi bada i ett angenämt tjugogradigt hav!

Christer Neideman

Politikerutfrågning om viktiga framtidsfrågor onsdagen 31 augusti – del av Framtidsveckan

Cirka 40-50 deltagare lyssnade på utfrågning av kommunpolitiker från nio partier om klimat och hållbart samhälle. Bo Olsson, från Östermalmskyrkans församling och FN-föreningen, välkomnade alla. Professor Douglas Brommesson (statsvetenskap, Linnéuniversitetet) modererade utfrågningen på ett förtjänstfullt sätt och Rune Stenholm Jakobsen var Bisittare. Rune gjorde ett bra avslut på kvällen där han lyfte allvaret i den rådande situationen med avseende på den hittills alltför försenade klimatomställningen.

Arrangemanget genomfördes inom ramen för Framtidsveckan och var ett samarbete mellan vår förening, FN-föreningen och Fridays for Future. Första delen av utfrågningen grundade sig på en enkät om partierna klimatplaner efter valet (hänvisning till enkäten på vår hemsida?). Hela arrangemang filmades och lades ut på FN-föreningen i Kristianstads hemsida eller facebookside. Kvällen sammanfattades i en insändare som kom in i Kristianstadsbladet den 10 september.

Anita Gunnarsson

Geologins dag, lördagen den 10 september

Vid invigningen av dagen deltog 50 personer. Dagen firades i Höörs kommun med invigning av den nya vandringsleden genom Stenskogen, som utgår från Backagården. Geologiska föreningens ordförande Emma Rehnström hade bidragit till texterna på informationsskyltarna längs leden. Inne i stenskogen följde ca 30 personer med. Emma Renström presenterade intressanta saker på ett bra sätt. I berggrunden som är från jordens medeltid har hittats flera fotspår av dinosaurier; Emma visade oss några.

Karin Bergendal

Studiebesök till Villands Vånga Veganträdgård, lördagen den 17 september

Vi var på studiebesök på Villands vånga veganträdgård den 17 september. Vi var 7 personer och fick en rundtur i trädgården och fick information om hur man kan odla utan att använda animaliska produkter. Detta görs genom att täckodla med växtmaterial som odlas tillsammans med grönsakerna. Dessutom odlas många perenna grönsaker såsom perenn ruccola (strandsenap), persilja, piplok och citronmeliss.

De odlar i omgångar så att marken tillförs näring och aldrig är bar och de använder metoden "no-dig".

Odlingarna samsas med skogsträdgård som ger bär och nötter och som används som täckmaterial och vindskydd. I skogsträdgården odlas även seszechuanpeppar och spenatskräppa. Bladen på skogslind används som sallad på våren. Havtorn och italiensk al är bra kvävefixerare. Ätbar bambu, som var flera meter hög, använder de genom att äta de späda skotten och ha de höga pinnarna som växtstöd.

Vi hade fint väder och bjöds på fika efter rundturen. Besöket var mycket intressant.

Åsa Jidebom

Frukostseminarium om hur jordbruket kan bromsa Klimatförändringarna, måndagen den 19 september – del av Framtidsveckan

Cirka 30 deltagare på plats och fem digitalt lyssnade på ett nytt koncept för att öka kolinlagring och ekosystemtjänster i jordbruk – baserat på vetenskap och 1,5 °C-målet. Konceptet presenterades av Jessica Johansson, Svensk Kolinlagring AB. Svensk Kolinlagring är ett icke vinstdrivande företag utvecklat konceptet tillsammans med pilotföretag inom lantbruk och andra branscher. Marcus Callebring, från en av 40 pilotgårdar, beskriver vilka åtgärder som gjorts på Stora Juleboda gård – Degeberga. Linnéa Skoogh, projektledare för Kristianstads kommuns medverkan i Viable Cities, gav en lägesbild av projektet. Kommunen är sedan hösten 2021 med i Viable Cities och ska därmed kraftsamla kring att göra kommunen klimatneutrala och hållbara till år 2030.

Anita Gunnarsson

Fika för nyfikna och engagerade, lördag 15 oktober

Träffen hölls på Böckmans konditori i Bromölla. Tyvärr anslöt inga utomstående.

Karin Bergendal

Föredrag om Galapagosöarna torsdagen 10 november

Staffan Åkeby berättade om en resa till Ecuador och Galapagosöarna inför 18 intresserade åhörare. Staffans målande skildringar och egna foton kompletterades med utmärkta fågelbilder av Lars-Bertil Nilsson som också deltog i resan. De första dagarna tillbringades i världens högst belägna huvudstad Quito och med besök i Andernas bergstrakter. Men huvudmålet var de vulkaniska och ganska unga Galapagosöarna som ligger långt ute i havet och nästan vid ekvatorn. Här finns de stora Galapagosköldpaddorna och de unika havsleguanerna som betar alger på havsbotten. Samt de fåglar som gjorde att Darwin efter 23 års funderande kunde publicera sin revolutionerande bok "Om arternas ursprung". Darwin förstod att fågelarter som anlät till öarna under tidernas lopp specialiserats till olika levnadssätt på de olika öarna, och därigenom långsamt utvecklats till olika arter. Till exempel alla de så kallade Darwins markfinkar, som äter olika föda och därför har olika näbbformer.

Christer Neideman

Fika för nyfikna och engagerade, söndag 13 november

Nio personer kom till Espresso House på Centralstationen, Kristianstad, för att prata och fika. En av dem gick sedan *med* i vår studiecirkel Klimatverkstad. Nya ansikten dök upp vilket måste sägas vara ett bra resultat av målet med aktiviteten.

Rune Stenholm Jakobsen

Föredrag om havet lördagen 19 november

Fotograf Johan Hammar berättade om havet. Samarrangemang med Naturum.

Christer Neideman

Annandagjulvandringen till Ekenabben måndagen 26 december

Årets vandring var (minst) den femtionde i ordningen eftersom vi vet att vandringarna hållit på åtminstone sedan år 1973. Ledare var Christer Neideman från Naturskyddsföreningen och Christer Ahlqvist från NÖ Skånes Fågelklubb. Antalet deltagare var 12 vilket delvis kan bero på en fuktig grön skånsk vinterdag med regnrisk. Christer Neideman berättade först lite om vandringarnas historia och försökte sammanfatta det senaste årets händelser. År 2022 bjöd på krig i Ukraina och som följd extrema elpriser, inflation och dåliga tider. Den nya regeringen drar ner på naturvård och klimatarbete och klimatförändringarna fortsätter trots internationella löften om minskade utsläpp. På den positiva sidan kan vi notera att Kristianstads kommun skrivit på ett avtal med "Viable cities" om att minska kommunens klimatpåverkan till år 2030. Och att Kristianstads Vattenrike har utsetts till ett av de bästa biosfärområdena. Och kornsparven har kommit tillbaka till kommunen efter ca 50 års frånvaro, tack vare ett projekt för att hjälpa de sista skånska kornsparvarna att klara vintern genom ett vintermatningsfält i Ystadstrakten.

När vandringen startade tittade vi först på småfåglarna och fasanerna vid Naturums fågelmatning, som flyttats in i buskagen norr om parkeringen för att minska risken för spridning av fågelinfluensa. Sedan fortsatte vi över naturumbron och spanade förgäves efter rördromen, som ibland visat sig där, Men en gråhäger visade i stället upp sig fint på iskanten i

naturumsjön. Vi fortsatte söderut genom Tivoliparken och förbi Långebro. Söder om kanalens utlopp såg vi fyra vackra storskrakhanar simma ute i Helgeån. Strax innan motorvägen lämnade Christer N ”walk over” och den fortsatta vandringen till Ekenabben leddes av Christer A. Hammarsjön var frusen med undantag av en liten vak med några sångsvanor och en storskarv. Sammanlagt sågs minst 23 fågelarter. Och antalet blommande växter var som väntat noll eftersom december tidigare bjudit på rejäl vinterkyla.

Christer Neideman

NATURVÅRD OCH MILJÖVÅRD

Naturvårdsåtgärder bekostade av föreningens naturvårdsfond

Föreningen har bekostat ett Sponsringsavtal om GPS-stork på 10 000 kr och ett Storkfadderskap á 1 000 kr för fyra storkar (4 000 kr). Bidraget har tills vidare belastat transaktionskontot i vår bokföring.

Länsstyrelsens gåsgrupp för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadsslätten

Skördeskador har förebyggts genom att Göran Frisk varit ”skrämselkonsulent”. Man har också haft några ”gåsåkrar” för att locka gåsflockarna från värdefulla grödor. Tranmatningen vid Pulken fungerade mycket bra. Föreningen har varit representerad i gruppen genom Christer Neideman.

Storkprojektet

I Viby häckade fyra friflygande par. I Härnestad häckade fyra friflygande par. I Hovby fanns ett par. 16 ungar blev flygga vilket är ett bra resultat.

Föreningen sponsrade en GPS-sändare för en stork som vi kallade Christian. Christian och alla de övriga GPS-storkarna flyttade österut förbi Bornholm till Polen den 6 augusti. Tyvärr dog Christian redan den 7/8 efter att ha bränts ihjäl vid en kraftledningsstolpe i Polen.

Utfodring av övervintrande örnar

En örnåtel har funnits vid Tosteberga under vintern. Utfodringen med strupar och lungor från Scan har skett från december till februari. Familjen Jarnemo och Nils Waldemarsson skötte matningen.

Kristianstads Vattenrike

Föreningen har varit representerad i samrådsgruppen för naturvård i Biosfärområdet Kristianstads Vattenrike genom Christer Neideman och Ola Svensson.

Grundvattenråd för Kristianstadsslätten

Föreningen har varit representerad i rådet genom Barbro Ahlner.

Vattenråd för Skräbeån och Ivösjökommittén

Föreningen har varit representerad i vattenrådet genom Barbro Ahlner och i kommittén genom Ola Svensson.

Österlens Vattenråd

Karin Bergendal har representerat föreningen i vattenrådet.

Helgeåns vattenråd

Christer Neideman har varit med i vattenrådets styrelse och Ola Svensson ombud för föreningen vid årsmötet.

Kristianstads kommuns samrådsgrupp för klimatet

Under hösten 2021 bildades Kristianstads kommuns samrådsgrupp för klimatet. Föreningens representanter är Rune Stenholm Jakobsen och Christer Neideman. Gruppen har haft fyra möten under året. Vår studiecirkel ”Klimatverkstad” används för att förbereda inför kommande samrådsmöten.

Klimatneutrala Kristianstad

Kommunen skrev i december 2022 på kontraktet med Viable Cities om projektet Klimatneutrala Kristianstad 2030. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år. Föreningen deltar i projektets referensgrupp genom Rune Stenholm Jacobsson och Christer Neideman. Referensgruppen har haft ett par möten under 2022 samt 2 - 3 möten vardera i de två ämnesspecifika fokusgrupperna för transport respektive lantbruk. I fokusgruppen för lantbruk ingår även Anita Gunnarsson från styrelsen.

Nätverket Lokala Baljväxter, LoBa

Anita Gunnarsson har representerat föreningen i nätverket. Anita har deltagit vid en nätverksträff samt vid fyra styrelsemöten samt därtill representerat nätverket vid Avtalsmässan i Lund den 1/11 (arrangerad för offentlig upphandling av Lunds kommun med cirka 8 kommuner som målgrupp)

Framtidsveckans planeringsgrupp

Anita Gunnarsson har representerat föreningen och deltagit vid fem möten.

OPINIONSARBETE

Under året 2022 har föreningen skickat 14 insändare till Kristianstadsbladet, varav 12 har publicerats. I några fall har insändarna skrivits tillsammans med andra aktörer från den idéburna sektorn.

Christer Neideman medverkade i ett reportage och redogjorde för storkflyttningen i Radio Kristianstad.

Pressmeddelanden

Om seminariet om kolinlagring *Utskickad 2022-09-16*

Insändare

Årets framtidsvecka – medskick till nya styret. *Publicerad 2022-12-14 (skriven ihop med övriga ansvariga föreningar som arrangerar Framtidsveckan)*

Floran behöver betande djur! *Publicerad 2022-10-03 (Replik)*

Kristianstad - Den halva cykelkommunen *Publicerad 2022-09-12*

Vad vill egentligen Kristianstadspolitikerna? *Publicerad 2022-09-10*

Här är partiet som har bästa miljöpolitiken *Publicerad 2022-08-24*

Valet 2022 – Hur bra är partiernas klimat- och miljöpolitik i

Kristianstads kommun? *Publicerad 2022-08-20 (skriven ihop med FN-föreningen och Fridays for Future; Redovisning av stor lokal enkätundersökning)*

Vindkraft är en del av lösningen *Publicerad 2022-08-09 (Replik)*

Upprop: Sveriges kommuner måste gå före i klimatomställningen *Publicerad 2022-07-29*

Bromöllapolitikerna och miljön *2022-06-10 Publicerad*

(Vår bedömning av partiernas enkätsvar)

Vindkraft är bra- och är framtidens energi, *Publicerad 2022-03-28 (Replik)*

Ny vindkraft är miljövänlig och billig! *Publicerad 2022-03-14 (Replik)*

Vindkraften är hållbar, förnyelsebar och klimatsmart! *Publicerad 2022-02-09 (Replik)*

Replik till Ledare av Malin Lernfelt ang. fel kring grisköttets

Klimatpåverkan. *Inskickad 2022-01-30 (ej publicerad)*

Ställ om fisket! *Inskickad 2022-01-29 (ej publicerad)*

INTERNET

Hemsidan och Facebook

Hemsidan uppdateras löpande av AnnaMaja Lindblom, Ola Svensson, Christer Neideman och Rune Stenholm Jakobsen.

Facebookgruppen samt Facebooksidan underhålls först av AnnaMaja Lindblom och sedan sparsamt av Rune Stenholm Jakobsen. Det är brist på ideell kraft för att hålla dessa mera livliga. Senaste tiden har flera utomstående börjat använda gruppen för att dela evenemang vilket är positivt.

Floravårdsgruppen har en egen Facebookgrupp.

Sländan

Databasen har uppdaterats och innehåller foton av mer än 1400 arter som finns i våra kommuner.

SAMRÅD, REMISSER, MM

Följande remisser och samråd har besvarats av Naturskyddsföreningen Kristianstad och Bromölla.

Stena Recycling AB 220309. Föreningen såg positivt på utökad verksamhet inom befintligt område. Avvaktar kommande (MKB) Miljö Konsekvens Beskrivning.

Vä 157 m fl. 220412. Ett projekt att omvandla en rastplats till ett kommande handelsområde. Föreningen betonade att tillvarata de sandiga markerna för pollinatörerna och åtgärder för att den viktiga grundvattenreserven inte påverkas.

Horna fure 220425. Åhus har många hårdgjorda ytor. För att skapa/bibehålla en grönstruktur för rekreation och en inbjudande inkörsport till orten ska grönytan bibehållas.

Norra Ripa sandar 220516. Föreningen såg positivt på besluten till reservatsföreskrifterna, men även i ett längre perspektiv att utöka arealen för att säkerställa de kultur- och naturhistoriska värdena.

Härlövsbackar tillsammans med NÖ Skånes fågelklubb

Klimat och Miljöplan 220713

Solcellspark Karsholm 1:4 och Kälkestad 45:1 220713

Friskatorpet 220817. Antalet djurenheter ska utökas. Miljönyttan är stor vad gäller att hålla de sandiga markerna öppna till gagn för den biologiska mångfalden.

Samråd solcellspark Balsby 221012

Föreskrifter naturreservat 221019 avseende Drakamöllan, Kumlan, Björshus, Lillehem, Maglehem och Møllegården 221019. Föreningen positiv till dessa.

Samråd solcellspark Balsby 221012

Friluftspan 2023-2027. En omfattande plan och vision för friluftslivet. Fem målområden, tre strategier för att säkerställa kommunens övergripande mål inom hållbarhet och attraktivitet. Föreningen betonar bl.a. behovet av en styrgrupp och att Kultur- och Fritidsnämnden får en framträdande roll.

STYRELSEMÖTEN

Styrelsen har sammanträtt den 26 januari, den 21 februari, den 17 mars, den 18 april, den 16 maj, den 20 juni, den 15 augusti, den 27 september, den 26 oktober och den 12 december. Därtill hölls ett extramöte i november som bara handlade om vårprogrammet.

LÄNSFÖRBUND OCH RIKSFÖRENING

Karin Bergendal är ledamot i styrelsen för Naturskyddsföreningen i Skåne, vårt länsförbund.

Karin Bergendal är länskontakt i Skåne för nätverket Handla Miljövänligt.

Rune Stenholm Jakobsen och Åsa Jidebom deltog som våra ombud i länsstämman den 9 april.

Söndagen den 4 december deltog Karin Bergendal, Anders Johansson, Christer Neideman och Anita Gunnarsson i riksföreningens remissträff om sin framtidsstrategi för åren 2024 – 2027 som ordnades på Studieförbundet i Kristianstad. Deltagare kom från kretsar i både Skåne och Blekinge. Fem ämnen, som alla lockade deltagarna, behandlades.

Anita Gunnarsson deltog som vid rikskonferensen i Mora den 14-15 maj 2022 och vid Handlamiljövänligt-möten arrangerade av riksföreningen den 13 maj i Mora. Karin Bergendal och Anita Gunnarsson deltog i Alvesta den 27 augusti samt vid webmöte arrangerat av riksföreningen den 16 mars.

Anita Gunnarsson deltog som expert vid workshop om Lantbruket och mångfalden, den 15/9 anordnad i Klippan av Riksföreningen och Ekologiska lantbrukarna. Workshopen var en del av Naturskyddsföreningen Riks och Ekologiska Lantbrukarnas projekt Lantbruket och mångfalden. Den 6 december följdes arbete upp med deltagande i ett webmöte med samma tema, anordnat av riksföreningen. Arbetet är en del av ett större arbete inom riks med fokus på Framtidens hållbara lantbruk.

Anita Gunnarsson deltog i Riksföreningens ”megawebbmöte” den 15 november om rättvis omställning – ett ämne som planeras att bli en nationell kampanj hösten 2023.

För styrelsen

Kristianstad den 9 mars 2023

Rune Stenholm Jakobsen

Ordförande

Anders Sigfridsson

Sekreterare med assistans av Anita Gunnarsson